

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 30. grudna 1894.

Štev. 36.

Zahvala in prošnja.

Leto se je zopet nagnilo k zatonu in se hoče v kratkem pomladiti. Ob tej priliki nam je dolžnost, srčno zahvaliti vse naše pokrovitelje, podpornike, sotrudnike in zveste naročnike. Prosimo jih pa še nadaljne pomoči, kajti ravno zdaj nahajamo se koroški Slovenci v jako važni, kritični dobi, ko se dežela preraja in svoje nekdanje svetlo krščansko lice nazaj dobiva. Ta prepored napolnjuje pa tudi naše liberalne nasprotnike, dosedanje gospodovalce v deželi, s tim večim srdom in gnjevom, ker se neradi ločijo od priljubljenih, po judovskem časopisju skozi desetletja jim ucepljenih nazorov. Največ tega gnjeva in srda obračajo zoper Slovence, katerih napredek jih s strahom napolnjuje; grdijo in strašijo Slovence pa tem ložeje, ker tisti še vedno ne najdejo nobene pomoči in brambe pri državnih oblastnih. Obožavanje dozdevne nemške prednosti in razpihavanje narodnih strastij med nemškim meščanstvom po novi „nemško-narodni“ stranki je nasprotje med obema narodoma v deželi še bolj podivjalo, kakor kažejo mnogi dogodki pri sedaj vršujočih se občinskih volitvah po deželi.

Lepega vremena in mirnega razvitka torej, žal, še nemamo pričakovati; nasprotno se kaže, da se nam glavna bitka še le približuje. V tako resnem in odločilnem trenutku naj bi nas slovenski bratje v ostalih pokrajinah nikar ne zapuščali! V zadnjem času začele so se podpore za naš list močno krčiti, in postavljeni smo v težaven položaj. „Mir“ je najmočnejša in najvažnejša postojanka in trdnjava slovenstva na Koroškem; ko bi mi list odtegnili tistim mnogoštevilnim koroškim kmetom ob jezikovni meji, ki so ga do zdaj zastoj dobivali, reklo bi se to, iz naše narodne barke žeblje ven potegniti, da bi deske razpadle in po nemškem morju splavale. Prosimo torej naše velikodušne dobrotnike, naj nas ne zapustijo v težavni borbi in naj nas še nadalje duševno in gmotno podpirajo. Enkrat bodo vendar tudi za nas prišli boljši časi in še le potem se bomo toliko ojačili, da bomo zamogli izhajati brez pomoči od bratov izven Koroške.

Koroške naročnike prosimo, naj z naročnino preveč ne zaostajajo, in tisti, ki list zastoj dobijo,

vajo, čeravno bi ga lahko plačali, naj plačajo vsaj nekaj, ravno toliko, da jih ne bo bolelo ali jim veselje do lista vzelo; kajti pomislijo naj, da imamo mi velike stroške za pošto, za papir, za tisk, za uredništvo, opravništvo in razpošiljanje.

Tisti blagi rodoljubi, ki prejemajo po več iztisov in za nje naročnino pobirajo in nam pošiljajo, naj nas blagovolijo s tem domoljubnim trudom še zanjprej podpirati. Tisti rodoljubi pa, katerim se po več listov v brezplačno razdelitev pošilja, so lepo prošeni, naj skušajo od svojih prejemnikov vsaj nekaj naročnine nabrati, saj je že v človeški naravi, da ljudje to višje cenijo, kar se ne dobi čisto zastoj.

Naše ljube prijatelje, ki nas brezplačno podpirajo z dopisi, podlistki in drugimi spisi, lepo prosimo, naj se pri tem rodoljubnem delu nikar ne utrudijo; zavest, da niso brez koristi na svetu živeli, da so kaj pripomogli k boljši sreči in napredku svojega národa in svoje domovine, jim bo ob večeru življenja boljše plačilo, nego bi bila denarna nagrada.

Konečno prosimo rodoljube, naj pisanja ne-veščim naročnikom pomagajo pri pošiljavi naročnine. Vsak naj pristavi, ali je star ali nov naročnik, ker nam to veliko dela prihrani. Tudi naj vsak naznani svojo pošto. Pogosto se naredijo zmešnjave, ker ima marsikteri dve pošti v bližini. Lani je „Mir“ dobival pod pošto A, letos pa pošlje denar iz poštne postaje B, pa svoje prvotne pošte nič ne omeni. Mi ga iščemo pod pošto B, ga ne najdemo, ga ga zapišemo kot novega naročnika. Tako dobiva potem po dva lista, enega na pošti A, drugega na pošti B, dokler se zmota ne pojasni. Mnogo jih je nadalje, ki pisati ne znajo, pa kar poštarja naprosijo, naj jim nakaznico spiše. Poštar tega dela ni ravno vesel in zapiše samo ime brez vseh pristavkov, še ime zapiše površno in po nemškem pravopisu, da ga komaj zberemo. Taki naj bi rajši svojega župnika ali koga drugega naprosili, da bi ime razločno pisal, pristavil leto, za katero se plača, zadnjo pošto po slovensko in nemško, in tudi to, ali je naročnik star ali nov.

Ponavljamo vse svoje prošnje in obetamo, da se bomo tudi mi potrudili, da bo naš list vedno poln tečne, zdrave, lahko prebavljive in zanimive dušne hrane.

Sklepaje kličemo vsem podpornikom, sotrudnikom in naročnikom:

Srečno novo leto!

Za naše delavce.

Tudi med Slovenci rije delavsko vprašanje vedno bolj na dan. V naših krajih je že precej tovarn in fužin, kjer je navadno veliko delavcev na kupu, in v take kupe pokladajo socialni demokrati najraje svojo zalego. V večih mestih je poleg tovarniških delavcev tudi veliko število rokodelskih pomočnikov. Med temi imajo socialisti bogato žetev, vse mlade, neskušene pomočnike zrabijo na svojo stran, ja, agitacijo pričenejo že pri učencih! Vse to se godi na tihem in se v javnosti skoraj ne zvê, zato mi mirno spimo in niti ne slutimo, da že vse mrgoli socialdemokratov v Ljubljani, Trstu, Gorici, Beljaku, Celovcu, Mariboru in tudi drugod. Zdaj rujejo pod zemljo, kedar se bodo pa dovolj močne čutili, stopili bodo na plan, in mi se bomo čudili, odkodi se je ta armada vzela. Zato ne smemo slepi, ampak moramo oprezni biti in nevarnosti nasproti stopiti, dokler je še majhna; ako se prva iskra potepta, zabrani se požar.

Mi smo prijatelji delavcev, in ravno zato jih svarimo pred socialno demokracijo, ktera jim bo le v pogubo. Kdor program te stranke količkaj pozna, mora sprevideati, da je neizpeljiv in nasproten človeški naravi. Vsem posestnikom hočejo vzeti zemljišča, hiše, rudnike, stroje in orodje, ter vse to „rodilno“ blago proglasiti za skupno, državno lastnino. Posestnike, ki so zdaj svobodni in neodvisni gospodje, bi potem briči in pazniki socialne države kakor sužnje na delo gonili in uporne morda celó z biči obdelovali! Posestniki in njih sorodniki bodo svoje premoženje gotovo z orožjem v roci branili, in koliko krvi bo treba preliti, prej da se jim vzame njih poštena posest! In če bi se socialistom to posrečilo, kdo nam je porok, da se bo ljudem v socialni državi bolje godilo, v državi, ktero bodo vladali popolni brezverci, ki v večnost ne verujejo in se torej tudi večnih kaznij ne bojijo? Ko bodo socialdemokratični voditelji na ministerskih stolihi sedeli, ali res kdo misli, da bodo večerjali krompir v oblicah in zraven vodo pili, ter da bo tako popolna enakost med ljudmi? Prazne sanje! Živeli

Potovanje v sveto deželo

in po drugih jutrovnih krajih sušca I. 1894.

(Govor mil. g. prošta J. Ev. Mariniča na zborovanju „podrúžnice sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico“ v Globasnici dne 18. listopada 1894.)

(Konec.)

Ko smo prišli na Egiptovsko v Port Said, Ismailijo in slednjič v glavno mesto Kairo, se mi je nekaj smešnega zgodilo. Pridružil se mi je mlad, prebrisan človek Arabljan in mi je osla ponujal. Takim ljudem ne sme človek niti odgovoriti ne, sicer se jih ne znebi. Mladeneč pa začne hvaliti svojega osla in sicer nemško: „ist guter Esel“ (je dober osel). Jaz na to nič ne odgovorim. Gre dalje za menoj in ponuja: „ist deutscher Esel“ (to je nemški osel); jaz pa zopet nič. „Ist ein Bismarkesel“ (Bismarkovski osel). Smo se vsi smejali, jaz pa se vendar nisem vsedel na tega imenitnega osla.

Nazaj gredé sem prišel po morju spet v Brindisi, po železnici v Neapel, šel na ognjeno goro Vesuv in slednjič obiskal Rim. Bil sem sprejet od sv. Očeta papeža v avdienci. Bilo je ta dan v Rimu 20.000 Španjcev pri papežu.

Več o svojem popotovanju bom še pri drugih zborovanjih na drugih krajih povedal, torej pridite tudi drugam poslušat.

Danes pa še enkrat Boga zahvalim, da sem zdrav in srečno se domu povrnil. Pa skoraj še rajši bi bil videl, ako bi bil našel srečo, umreti v sveti deželi. In v resnici, malo je manjkalo.

Ravno na tem kraju, kjer je stal Salomonov tempelj, sem bil v nevarnosti. Bilo je na velikonočni torek o 1/2. uri popoldne, ko smo obiskali zadnjikrat Božji grob. Naslanjajoč glavo ob kamen sv. groba, premišljeval sem in niti opazil nisem, da vsi drugi naši so že naprej šli. Ko sem prišel od svojega zamaknjenja, nastopil sem pot hitro za našo karavano, vedel sem, da od Božjega groba imamo iti v Omarjevo mošejo. To je imenitna turška Božja hiša. Ko sem prišel, zagledal sem skoz neke ulice od daleč tisto mošejo in šel sem koj naravnost po tej lepi cesti. Korakal sem hitro naprej in nisem še vedel, na kakšno nevarni cesti da sem. Srečal nisem nikoga, le en derviš mi je šel naproti. Tisti je gledal nekaj iznenaden na me, pa jaz se nisem brigal za njega. Ko sem k mošeji prišel, me je rektor avstrijskega hospica prašal: „Kako pa ste tako naglo sem prišli?“ Jaz rečem: „Tukaj, po le-tem krasnem potu“. Tu so se oni za glavo popadli in so djali: „Kaj pa ne veste, da je pot vsakemu kristjanu pod kaznijo smrti prepovedan? Kaj pa Vas ni videla straža ali kdo drugi?“ Ko sem rekel, da tam straže ni bilo videti, derviš pa da mi je šel naproti, tu so rekli da ravno ta derviš, ako bi bil zažvižgal, bi bili Turki v trenutku od vseh strani planili na me in me kamenjali, da bi z življenjem ne prišel odtod. „Ta derviš pa je gotovo mislil, ko ste tako brez skrbi korakali, da imate višje dovoljenje tód iti od samega sultana (cesarja turškega), sicer bi bil dal znamenje in Turki bi Vas bili kamenjali.“

Če bi tudi bil kamenjan, volja Božja bi to bila. Bil bi imel čast biti kamenjan blizu tega kraja, kjer je bil prvi mučenik Sv. Štefan kamenjan, ker

blizu odtod nahajajo se vrata sv. Štefana nasproti oljski gori.

Božja volja pa ni bila, da bi bil takrat umrl, temuč da bi nazaj se vrnil v svojo ljubo domovino in zavoljo tega rečem še enkrat, kakor v začetku: Hvala Bogu, da svoje rojake zopet vidim in za vse „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

(Govor zapisal Franc Lenc.)

Smešničar.

Tri muhe-so šle po svetu. Prva je lizala lepo klobaso, pa je poginila, ker je bila klobasa s strupeno barvo pobarvana. Druga je lizala pivo ali ol in je tudi crknila, ker je bilo pivo s strupeno primesjo napravljeno. Od žalosti nad smrtjo svojih sester se je hotela tretja muha sama zastrupiti. Videla je na prodaj postavljen „strupeni papir za muhe“, ter ga lizala. Toda ostala je živa, kajti tudi ta papir je bil ponarejen in neškodljiv.

Agent: „Kaj še premišlujete? 10.000 ima nevesta premoženja, ali Vam je še premalo?“

Ženin: „Je že lepa dota; pa jaz imam ravno za 10.000 dolga; če jo vzamem, mi ne ostane drugega, kakor ženska sama; denar pobašejo upniki.“

Mož (nedeljski lovec): „Zdi se mi, da bom danes nekaj zadel.“

Žena: „Oh, potem le psa doma pusti, ki je bil tako drag.“

bodo kakor kralji in gledali bodo, da se obogatijo in preskrbijo za celo življenje, horni človek pa bo siromak, morda še večji, kakor je zdaj. Liberalizem je bil lažnik, on je obetal, da bo kmetu rešil; odvzel mu je res grajščinsko roboto, pa naložil mu je veliko hujšo judovsko roboto. Ali mar ni res? Ali se kmet ne potí leto in dan, da plača ogromne davke, iz katerih se pita liberalna gospôda, največ judovski bogataši, katerim plačujemo vsako leto 160 milijonov samo za obresti od državnega dolga? Socijalni demokratizem je sin liberalizma, tudi on bo lažnik, kakor je bil njegov oče. Delavcem jemlje vero iz src in jim za to obeta nebesa na zemlji; da pa svoje obljube spoznati ne bo mogel, to mora vsak pametni človek sprevideti. Brez trdega dela zemlja nič ne rodi, brez trdega dela se ruda in premog ne dobi iz zemlje; brez truda se živina ne zredi in riba ne vjame. Brez truda se ne naredi črevelj, ne suknja, ne klobuk, ne srajca, ne omara, ne streha, ne kolo, ne ključ, ne kosa, ne mlin, ne žaga itd. Večina ljudij bo morala vedno pri trdem delu ostati, „v potu svojega obraza si mora človek svoj kruh služiti“, ta kazni nam je naložena zavolj Adamovega greha, in da tej kazni ubežati ne moremo, uči nas zgodovina vseh časov. Kjer je pa težavno delo, tam gotovo niso nebesa; zato pa se socijalisti lažejo, če delavcem obetajo zemeljski raj, ko jih vendar težavnega dela rešiti ne morejo. Je pa še več človeških nadlog, katerih demokrati ne morejo odpraviti, recimo bolezní, slabe letine, razprtije med ljudstvom, hudobije popačenih src, navali divjih národov, pustošenje velikih in gospodoželjnih vojskovoalev itd. Prazno je misliti, da bi kdo zamogel vse nesreče iz sveta odpraviti in zemljo v raj spremeniti; zato so pa tudi obljube socijalistov prazne sanjarije. Socijalistom je pač mogoče, delavne ljudi tako daleč zapeljati, da se naredi krvava prekucija. Da bi pa po tej prekuciji napravili boljši red in vse delavce srečne storili, za to nam ne morejo dati nobenega poročstva, niti ne pametnih dokazov, katerim bi mi zaupali zamogli.

Slovenski delavci naj bodo pametni in naj se zvesto držijo resnic naše sv. vere. Naša vera je pripravna za vse stanove in je pravična tudi delavcem. Naši delavci naj se držijo naukov našega slavnega papeža sv. očeta Leona XIII., ki so v okrožnici „Rerum novarum“ tako lepo in jasno razložili delavsko vprašanje. Sv. oče ne zahtevajo, naj bi delavec koj trpel in molčal, če se mu prav krivica godi, ampak oni pravijo, da krščanska pravičnost tirja, da se mora delavcu toliko plače dati, da zamore pošteno preživiti sebe in svojo družino. Oni svarijo delavce pred prekucijo in pravijo, da bo tista njih stanje le shujšala. Nasprotujejo pa pretrdemu in ponočnemu delu ter posebno povdarjajo, naj bi se ženskam in otrokom ne nakladalo pretežavno, predolgo ali ponočno delo. Da se uredijo delavske plače, zato je treba sporazumljenja vseh držav, in k temu sv. oče opominjajo vladarje. K sklepu priporočajo sv. oče, naj delavci med seboj ustanovljajo katoliške delavske družbe, da si med seboj in s skupno močjo pomagajo, in vlade naj jim tega ne branijo.

V Ljubljani se je že ustanovilo prvo slovensko katoliško delavsko društvo; in da ima življenja moč in duševno gibčnost v sebi, pokazalo je že na več shodih, kjer so se čuli lepi, navdušeni in premišljeni govori v korist delavskega stanu. Nas to srčno veselí; zato želimo, naj bi se še po drugih krajih, kjer je mnogo delavcev, ustanovile take družbe. S pomočjo takih katoliških delavskih društev bomo naše poštene slovenske delavce obvarovali brezverskega in brezdomovinskega strupa. S tem pa ni še vse storjeno; mi moramo pokazati, da smo našim delavcem res prijatelji, zato moramo njih društva in sploh njih pravične težnje na vso moč podpirati. Pri katoliški socijalni stranki ne sme tako biti, kakor je pri socijalnih demokratih. Tam morajo delavci vedno vplačevati, pa nemajo čisto nič od tega, le njih judovski „voditelji“ se dobro redijo in pasejo iz tistih trdo prisluženih grošev. Krščansko-socijalni voditelji pa morajo za delavce vse zastonj storiti; kar pa delavci za društvene namene denarja uplačajo, to se ne sme porabiti za kakšne agitatorje ali govornike ali veselice, ampak le za take reči, s katerimi je delavcem v resnici pomagano, recimo za podporo bolnih delavcev ali takih, ki so začasno brez zaslužka. Ko bi pa društveni dohodki močno narastli, postavimo iz darov bogatih rodoljubov, potem bo delavsko društvo pogledalo okoli sebe, kje bi na prodaj bila kaka pripravna hiša ali zemljišče ali sploh kaj tacega, kar utegne delavcem koristiti. Tako se mora postopati in Boga je treba za blagoslov prositi, potem bodo katoliški delavci od svojih društev nekaj imeli; socijaldemokratični delavci pa naj le plačujejo, dokler se jim poljubi, saj sadú od teh svojih žrtev ne bodo nikoli videli!

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Kmetom pomagati se nič ne mudi?) Tukajšnji konservativni „Kärnt. Landbote“ prinesel je članek, ki je vreden, da ga v glavnih potezah podamo tudi našim bralcem; glasi se: „S kmetom gre tako navzdol, da se celó že liberalcem čudno zdi. Celo Ghon in Kirschner, ki pripadata k judovsko-liberalni stranki, ki je s svojimi slabimi postavami kmetom toliko škode naredila, praskata se za ušesi. Toliko srčnosti pa nemata, da bi zapustila tisti klub, kjer se skrbi le za bogataše, po kmetih se pa z nogami teptá. Doma na Koroškem zdihujeta s kmeti vred, da bi kmete še nekoliko k sebi privezala, na Dunaju pa trobita v rog bogatašev.“

Od 1867 do 1892 se je v Avstriji skoraj 200.000 kmetij s posilno družbo (na licitand) prodalo, od teh na Koroškem 4000. Ali te številke ne govorijo dovolj glasno? Toda vladi se čisto nič ne mudi, da bi kmetom pomagala. Že lani meseca vinotoka je predložil naš pridni poljedelski minister novo postavo o kmetijskih zadrugah in rentnih domovih, da bi kmetom pomagal. Zakaj pa te postavne vzamejo na rešeto, da bi jo sklenili in v veljavo djali? No, zato ne, ker se kmetom pomagati nič ne mudi. Veliko bolj nujno in potrebno je bilo, da se je pomagalo „ubogemu“ Rotschildu in njegovim tovarišem; zato je prišla postava o valuti ali denarni veljavi hitro na vrsto, da je Rotschild spet nekaj milijonov „zaslužil“. Tako so hoteli Judi, in kar ti hočejo, to hočejo njih hlapeci, liberalni poslanci. (Ghon in Kirschner sta seveda tudi vselej zraven.) Pa tudi za liberalce bo prišel enkrat „plačilni dan“, kedar se kmetom enkrat oči odprejo, da bojo vkup držali in združeni tirjali svojo pravico. Število kmetov je veliko; ko bi le vkup držali, potem jih mora vlada poslušati in uslišati. Kaj pa bojo kmetovalci tirjali? Prvič, da naj država za kmete najprej skrbi, ne pa za bogataše, kateri so itak že preskrbljeni; da naj država kmetu napolni mošnjček, ne pa baronu Rotschildu in njegovi kompaniji. Ali je morda kmet samo za to na svetu, da davke plačuje? Drugič, da naj se kmetu pomaga iz dolgov in revščine, namesto da se dajejo milijoni judovskim družbam (kakor Lloyd, podunavski parni družbi itd.).

Leta 1868. so imeli avstrijski kmetje 1500 milijonov uknjiženih dolgov, leta 1890. že za 2320 milijonov gld., zdaj pa že nad 3000 milijonov. Vse naše kmetije pa niso več vredne, ko 7000 milijonov, toraj so skoro že za polovico zadolžene. Pri tem pa niso še uštetí tisti kmetjski dolgovi, ki niso uknjiženi. Če računamo po 5% obresti, morajo kmetje od svojih dolgov plačati 150 milijonov obrestij na leto, več ko polovico svojih čistih dohodkov. K temu pridejo pa še deželne in občinske doklade. Tretjič, zakaj kmet nema tistega varstva, kakor uradnik? Če je uradnik zadolžen, smejo se upniki na njegovo plačo vleči in ga iztožiti le do gotove meje; toliko pa mu morajo pustiti, da zamore živeti. Če je pa kmet le nekaj dolžan in nema s čim plačati, sme ga upnik na dražbo naviti in ga od hiše pregnati. Če je kmetija več vredna, zakaj se mu ne pusti vsaj toliko, da bi mogel še živeti? Ali mar kmet ni toliko vreden, ko uradnik ali oficir, ali ni tudi on enakopraven državljan? Poglejmo še tisto postavo, katero je minister grof Falkenhayn predložil kmetom na korist, pa se ni še v pretres vzela, čeravno leži tam na polici že eno celo leto, kajti liberalnim gospodom se nikoli ne mudi, kedar je treba kmetom pomagati. Postava ima dva dela. Prvi del govori o „kmetijskih zadrugah“; vsi kmetje enega sodnijskega okraja bi bili prisiljeni, da se zvežejo v eno skupno zadrugo. Te zadruge bi za vse kmete svojega okraja skupno kupovale vse tiste izdelke in pridelke, ki jih kmetje v tistem kraju potrebujejo in kupujejo; in ravno tako bi pridelke svojega okraja skupno prodajale. S tem bi se kmetje znebili škodljivih prekupev; tisti dobiček, ki ga zdaj prekupeci imajo, bi potem kmetom ostal. Kmetje bi ne bili več v nevarnosti, da bi bili opeharjeni in osleparjeni, bodisi pri nakupu ali pri prodaji, ker bi vse to zadruga za nje oskrbovala, pri tistih bi pa gospodarili najmodrejši in najskušenejši možje dotičnega okraja. Ker bi zadruga na debelo kupovala, dobila bi blago tudi nekoliko boljši kup; pri prodaji pa bo tudi gledala, da bo pridelke kar mogoče dobro prodala; njej se namreč ne bo tako mudilo za denar, kakor včasih kakemu posamičnemu kmetu, ki mu je eksekutor za petami. Nadalje, če zadruga žitno kupčijo v roke vzamejo, potem bodo žitne cene bolj stanovitne, ker se ne bodo več delale na judovski borzi.

Drugi del postavne govori o „rentnih domovih“. Če pride kaka kmetija na posilno dražbo, kupi jo zadruga in jo da prejšnjemu lastniku v najem, tako da mu ni treba od hiše iti. Zraven najemščine pa plača on še nekaj po vrhu in sicer v ta namen, da svojo kmetijo počasi spet od zadruge nazaj kupi; če namreč v kakih 20 letih toliko še zraven na-

jemščine nazaj splača, kolikor je zadruga pri dražbi za kmetijo dala, potem je kmetija spet njegova. Kmet, ki je močno v dolgovih, se zamore prostovoljno oglasiti pri zadrugi in jo prositi, naj njegovo kmetijo spremeni v „rentni dom“. Zadruga potem plača njegove dolgove, on pa ostane na hiši najemnik, dokler zadrugi ne povrne vseh stroškov. Ko je vse splačal, dobi posestvo nazaj; med tem časom, ko je samo najemnik, ima pa vsaj mir pred upniki.

Narediti pa bo treba tudi tako postavo, ktera bo branila, da se kmetje ne bodo mogli preveč zadolžiti. Kmetjski domovi se morajo bolj utrditi, zato se mora prepovedati razkosovanje kmetij, in pa tudi dedinska pravica se mora za kmete predelati tako, da se otrokom ne bodo dajale prevelike dote, ker tiste potem kmeta morijo in tlačijo celo življenje.

Iz Kotmare vesi. Z novim letom odprla se bode pri nas v Kotmari vesi pošta in sicer bode ista imela zvezo s tudi na novo ustanovljeno pošto v Vetrinju. Vredno pa je, da se omeni, kako se je od strani poštnega vodstva v Gradcu pri razpisu te službe postopalo. Vsled naznanila poštnega vodstva z dné 28. mal. srpana 1894, št. 27289, je bil določen čas vložiti prošnje za omenjeno službo do 19. vel. srpana 1894. Oglasila sta se za isto tukaj dva naša moža in prejšnji naš učitelj g. Plajer. Ker pa so vsi ti trije prosilci vse premalo nemško-liberalni, tedaj za tako službo nespособni, namignilo se je tukajšnjemu krčmarju, g. Sablatniku, naj tudi on vloži prošnjo za pošto. In res si je mož dal dopovedati, ter je vložil prošnjo za omenjeno službo dné 17. kimovca 1894., torej cel mesec po preteku obroka, in poštno vodstvo v Gradcu je službo temu podelilo, misleč si, da je ta za isto najbolj pripraven. Da je temu res tako, pričuje tudi to, da je ta naš odličnjak pri volitvi občinskega odbora tukaj dné 5. listopada t. l. v volilni sobi vpričo volilne komisije in c. k. okrajnega glavarja naše volilce (z „Metodiji“) zmerjal, tedaj je poštno vodstvo res pravo zadelo s podelitvijo omenjene službe; ali pa se je hotel g. Sablatnig le za službo hvaležnega pokazati vpričo g. okrajnega glavarja? Naši nemškutarji so jako poparjeni in si ne morejo v svoje modre butice vtepti, kako da je bilo mogoče, da so v naši slovenski občini pri občinskih volitvah zopet Slovenci zmagali, ker so že komaj čakali občinskih volitev, in neki kramar je menda že za se kot bodoči župan pisarno pripravljaj. Tekali so noč in dan okrog volilcev, ter jih priduševali, naj vendar niso tako nespametni, da bi zopet Slovence volili, ker potem bomo imeli čisto slovensko šolo v Kotmari vesi, še besedice se ne bode več nemško učilo, občinska cesta se bode čisto zanemarila itd. Pa volilci so jim odgovorili s tem, da so prišli res v velikem številu k volitvi, volili z veliko večino same Slovence, ter s tem pokazali, da hočejo biti v slovenski občini sami svoji gospodarji. Tudi naš učitelj g. Krulec se je požuril o času volitev, saj je na več pooblastilih kot priča podpisan, in je še celo pri volitvi našim volilem pretel ter v volilni sobi očitno agitiral; menda je dobil do naših nemškutarjev za to tako ljubezen, ker so mu bojda obljubili, da mu sezidajo pri šoli še klet (seveda iz lastnega žepa), če jim bode pri občinskih volitvah pomagal. Kako so naši nasprotniki delali s pooblastili, znači najbolj to, da so tudi na tistih, ktere je stranka pozneje preklicala ter našim dala celih 5 ali 6 dni pred volitvo, imeli na njih zapisan dan volitve in zraven še dve ali tri priče, čeravno prej nobenega ni bilo zraven. Ko se je volitev začela, in so videli, da jih veliko njim zvestih manjka, zapregli so brzo svoje hitre konjiče ter hajdi po volilce čez drn in strn, pa vse je bilo zastoj, kakor tudi grožnje in njih obljube in prošnje. Naposled so se v prvem volilnem razredu naši nemškutarji tako razjezili, ko so uvideli, da je vse zgubljeno, da so celo pomagali, izvoliti še dva naša, ter samo dva iz njih srede, ktera pa sta res vredna njih zaupanja, ker sta povsem njih mišljenja kakor tudi popolnoma njih enakosti.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Našim klevetnikom. — Dve požarni brambi. — Nov brod.) Slišim, da moji dopisi nekterim možem niso po volji in se nad njimi hudujejo. Pa pomislite, mi smo sinovi slovenskih starišev, nas torej boli in tim bolj draži, če vidimo, da omenjeni gospodiči pri vsakej priložnosti našo materno besedo z „bindisch-spraho“ zaničujejo in na smeh postavljajo. Bi morali vendar malo pomisliti, da je glas materne besede vsakemu poštnemu človeku mil in drag. To nas tem bolj boli, ker niste med nami zrastle, živite med nami samo začasno, ste torej med nami tuji privandrovcí. Marsikteri med njimi še davka ne plačuje in hoče v občinskih, šolskih in družbinskih zadevah vmes govoriti, celo prvo besedo imeti. Spoštujte naš jezik in naše navade, učite se ga, kar je le vaša dolžnost, in mir bode med nami, in mi vas bomo za ljubo imeli. Sicer pa pustite nas pri pokoju, ne vsiljujte se nam.

Mi se moramo braniti, ker nas napadate in združbe delate; mi ne potrebujemo ne vaših milostij, katerih tako deliti ne smete, tudi ne vaših svetov in poukov, katerih ste morebiti vi sami bolj potrebni kakor pa mi. — Na razpotji v Podgorjane in v Področico je postavila občina malo hišo s turnom, ki služi za shrambo gasilnega orodja naše požarne brambe. Nad vhodom stoji zala tablica s podobo sv. Florijana in podpisom: „Slava Bogu in v pomoč bližnjemu“. Tu naj bode omenjeno, da obstoji naša požarna bramba že dolgo let, šteje lepo število dobro izurjenih gasilcev in nosi prav čedno ter primerno obleko ali uniformo. Pri mnogostevilnih priložnostih se je izvrstno obnesla in veliko nesreč popolnoma odvrnila, tako da zasluži največo pohvalo. Letos so napravili tudi naši sosed v Podgorjah svojo lastno gasilno družbo „Feuerwehr“. Tam stojijo vse bolj „nobel“ možje na čelu te koristne naprave, kakor so se skazali pri mnogih priložnostih na primer: pri zidanju šole, pri delitvi gore, pri nameravanem delanju občinskih pašnikov itd. Mi menj „nobel“ in „neumni bindišarji“ v St. Jakobu le nekaj ne zamoremo izgruntati: ali ima nemška komanda „Feuerwehra“, kakor ga Podgorjanci imenujejo, zares večjo moč nad ognjem in ali nemška beseda v čisto slovenskem kraju zares ogenj bolj gasi, kakor pri nas materna beseda požarne brambe. Če se nam to dokaže, se bomo tudi mi „bindišarji“ poboljšali. Pa ni čuda, da uganjajo v Podgorjah take smešnosti in hočejo biti po vsej sili Nemci, kajti na čelu jim bivajo Zimekovi, ki se s tem hočejo prikupiti svojemu patronu, da bi na nje gledal z bolj milostljivimi očmi. — Konečno moram omeniti še ene prav koristne naprave, ki se tudi nas dotika. Posestnik Brance v Žalučah nasproti Podgorjanom, koder vodi za peš-potnike skoro najkrajša pot v Celovec, je napravil brod čez Dravo na železno vrv, kakor to nahajamo po dolenjem Štajerskem in drugod. Sedaj je vsaj mogoče, prepeljati se čez Dravo tudi za časa velikega vodovja brez vsake zamude in nevarnosti.

Iz našega kraja. (Avstrijske denarne razmere.) Že enkrat je „Mir“ svoje čitatelje opozoril, da so se avstrijske denarne razmere, odkar je začela vladati koalicija, precej shujšale. To je po vsem nevarno. Dohodkom ni mogoče ukazati, da bi se množili, na to ima vlada razmeroma premalo upliva. Če vlada hoče, da bi se denarne razmere v redu obdržale, mora kar največ mogoče štediti. To pa prevzvišeni g. minister Plener ne zna; državni stroški so se od tistega časa, kar je postal finančni minister, pomnožili; uravnava valute stane veliko denarja, stroški za uradnike, vseučilišča, lokalne železnice so večji. Vsaka izmed koalicijskih strank, posebno pa levica, ktere tako dolgo niso pustili k veliki državni skledi, preriva se sedaj k nji, in rada bi zajemala s to največjo žlico; seveda pri takem gospodarenju ne more biti drugače. Konec pesni bode, če ne precej, pa čez par let, velik pomanjkljaj, ki bo še rastel, ako bo koalicija dalj časa trajala. Na tako gospodarenje je „Mir“ pred nekim časom opozoril in sedaj je pisal o tem jeden Dunajski časnik, ki je prišel k ravno tistemu sklepu. Je to sicer žalostno, da so se denarne razmere pod vlado koalicije shujšale, ali znabiti, da to ima tudi svojo dobro stran. Proračun z velikim pomankljajem bode največja pridobitev koalicije in to menda marsikateremu odpre oči.

Iz Kort. (Fajfa tobaka rešila življenje.) Nek domačin mi je prigovarjal, naj le kadim tobak, ker tudi to je včasih koristno. On je šel nekdanj iz Kort čez peči na Obirsko; to je skoraj za tri ure hoda po skalah in strminah. Drugega pota ni. Bilo je po zimi in dan prej je padlo precej snega. Ko pride po stezi do srednjega tistih 24 robov, na katerih se pot prevegne, hoče si čedro zažgati. Ker je pa ravno veter potegnil, zato je stopil za dva koraka nazaj, da si v žgati za skalo zapali tobak. V tem trenutku nad njim zaropotá kamenje, ktero je odnašala skala, in pred njim se udere plaz čez stezo ter se kadi v globočino. Ako bi bil on ravnokar stopil za dva koraka naprej, ne pa toliko nazaj, bil bi zdaj ravno sredi drče in plaza ter bi se pobiral v grobljah ali pa umiral. Da je na varnem ostal, storila je zares fajfa tobaka, ktere se je poslužila previdnost Božja, da mu reši življenje. — Ravno v zadnjem tednu je podil plaz zopet na istem mestu korškega Lovrenca, pa ga ni vjel.

Iz Krčanj. (Po občinski volitvi v Grebinju.) Naša zadnja občinska volitev je pokazala, da se je tudi Grebinska okolica začela probujati v narodnem in moralnem oziru. Bili smo dosihdob popolnoma pod oblastjo liberalnih prenapetnežev. A začeli smo čedalje bolj spoznavati naše gospodarje in njih nam škodljivi namen! Zato se je precejšnje število kmetov udeležilo volitve. Pa škoda, da se nismo bolj zjedini v naših glasovih, ker bi potem lahko še več pridobili. Seveda so naši nasprotniki delali na vse kriplje, pa naši kmetje se niso dali več od njih zapeljati. Naše gg. župnike

bi radi požrli, ker še v kanceliji so jim bili na poti. Bog živi in ohrani naše gg. duhovnike, ki morajo zavolj nas toliko prestat! Ker je moč naših nasprotnikov pri občini močno opešala, to jih je strašansko razkačilo, da so se spravili nad naše gg. župnike v svojih širokoustnih časnikih. Pa s tem so se le sami sebe označili, da se jim je začelo trdo goditi. Mi vstajamo, a vas je strah! Naše gg. duhovne pa prosimo, naj še tudi zanaprej delujejo in nas podpirajo za pravično in pošteno stvar, da konečno pridemo do popolne zmage.

Iz Grebinja. (Občinske volitve) so se vršile že 29. listopada. Počakali smo s poročilom in dobro smo zadeli, ker nasprotniki so se koj oglašili v znanih zloglasnih listih; sedaj je nam delo pač lahko. Prišlo je čez 150 volilcev, in volitev je trajala od 9. ure zjutraj do petih zvečer. Kako pa to? Pred tremi leti jih je prišlo samo 19, ki imajo voliti 18 odbornikov in 9 namestnikov. Kriv te obilne udeležbe je bil občinski sklep, po katerem je postala naša šola čisto nemška, čeravno je nemških otrok samo 15%, slovenskih pa čez 85%. Ljudje in učitelji sami so spoznali, da se to pravi prazno slamo mlatiti in da je le na podlagi materne jezika, mogoče, se naučiti pravilne nemščine in doseči zaželjen uspeh. — Čast, slava in zahvala gre kmetom, ki so po 2 do 3 ure daleč prišli in vstrajali celi dan. Mraz in slabi poti niso jih zadržali. Le tako naprej in zmaga bo naša! In kaj smo dosegli? Nič, bi rekel marsikdo, in vendar veliko. Polovica je naših, druga polovica pa nasprotnikov; seveda so zavedni Slovenci samo trije. — Lahko bi zmagali ne samo v drugem, ampak tudi v prvem razredu, ko bi prišla dva našina iz Krčanj — a za pečko je v tem mrazu pač boljše — naj se uče od svojih faranov. Kaj surovo se je obnašal pri volitvi Helldorfov gozdar Tonej Manner. Navzoče duhovne volilce je pričel psovati, da so zlorabili leco, a ti so mu odgovorili, da se je koj na peti zasukal, in ko je še nekaj mrmral, so mu brž sapo zaprli. V zahvalo za njegovo hrabro in viteško obnašanje so tega Nebodigatreba volilci vseh razredov izbacili popolnoma iz občinskega sveta, tako, da je na glavo priletel iz občinske palače, da bo zanaprej imel še čas po liberalnih časnikih svoje kozle premetavati. A glej čudo, ko se je vtrnila ta liberalna zvezda, je koj gosta tema postala v občinski palači in groza, kaj bo, če bo trajala cele 3 leta, kaj se bo porabilo petroleja! Ves liberalni žolč se je razlil v znanem Celovškem časniku čez našega g. župnika, a oni se smejiijo takemu iz samih lažij in psovk sestavljenemu pisarenju. Ja, ko bi bili ti črni generali le en del toliko delali, kakor ste vi liberalci, bi bila cela občinska palača — gotovo v srečo in korist naših ubogih slovenskih kmetov — črna postala. Pomilovanja vreden pa je mož čifutske vrste, ki je dosihmal zarad svojih obilnih novcev — vsem na razpolago, seveda proti gorostasnim prrcentom — bil zasloba tukajšnjih liberalcev, moral moledovati v prvem razredu, a volilci so mu odgovorili, da še gleštajo toliko, da si morejo sami juho zasoliti. Čudno je agitoval za liberalce neki krivonosec; naj se varuje, drugače se mu bo povedalo, da po § 25. šolske postave „nihče ne more dvema gospodoma služiti!“ — Vse se je smejal, da sta ta dan postala prijatelja „prvi groš in zadnji groš“, ki sta mokala (se pisano gledala) že več let. Nehoté se je spomnil vsak besed sv. pisma: „In postala sta ta dan prijatelja Herod in Pilat, ker sta imela dosihmal sovraštvo med seboj.“ — In „voščeni Nikodem“ je tudi ta dan, kakor ajdovski bog Jan kazal svoj dvojni obraz — ker cerkveni novci dosihmal še tudi nekaj veljajo. Pač žalostno. Najprej zatajijo ti ljudje narodnost, postanejo zagrizeni nemčurji. Po zgubljeni narodnosti pa se zgubi tudi vera. — Le pišite še! „Ti črni generali“ pa bodo pokazali tem „dobovim frajtarjem“, kaj je pravi mir.

Iz Grebinja. (Dvogovor.) G. Tonej oborožen sreča Grebinskega purgarja Jurija po krstnem imenu, proti navadi ga prav prijazno pozdravi, drže svoj klobuček v levi roki in reče: „Vi bote ja tudi volili za »fortšrit«.“ Juri: „Ja, za vas bogate ljudi se pravi fortšrit »naprej«, a za nas pa pomeni fortšrit le »nazaj«.“ „Kako pa to“, zarenči g. Tonej. Juri: „Veste gospod Tonej, to je tako: Pred 25. leti je bilo pri nas še 150 konjev, danes je pa še 27 pohabljenih mrh. Popred 124 krav, danes samo še 52. Namesto krave v marsikteri koči stoji sedaj rumena koza. Vola za igo ni nobenega. Namesto 500 svinj jih še danes 150 ni. V marsikterem hlevu, kjer je popred stalo 8 do 10 repov, danes še kaka koklja vali itd. Pa ne mislite g. Tonej, da bi bili mi Grebinjčani taki butci, da bi ne vedeli, kaj je fortšrit. Evo vam dokaz: Pred 25 leti se ni ne potreboval počen groš za uboge, letos pa smo že plačali čez 1700 gld. Popred ni bilo nobenega berača, danes se nam hoče že »špitav“ podreti in zraven se polne še vse luknje. Nezakonskih otrok je pa toliko, da vse mrgoli.

— Kočijamo pa s kravami — ali to ni „fortšrit“! „Zadosti!“ zagrmí zdaj g. Tonej, „vi ste an »rikšritlar« in vas bom v cajtenge dal“, in jo ves razburjen popiha naprej. Juri se pa na ves glas zasmije, ploska v roke ter reče: „Pfiet got!“

Iz Kazaz. (25 letni obstanek naše fare.) Dne 1. listopada je temu 25 let, kar se je naša fara ustanovila, oziroma odločila od fare Šmihelske. To je bila želja naših faranov že od stoletja sem, da bi bila tukaj samostalna župnija. Ko se je zidala (l. 1863. merjena) koroška železnica, se je to po privoljenju knezoškofa Val. Wiery-ja uresničilo. Nova župnija ni imela nič, ne oprave cerkvene, ne pokopališča, ne dohodkov za dušnega pastirja. Pa naši vrli poljanci niso se dali ostrašiti. Znosili so vse skupaj po svojih močéh. Dne 31. vinotoka l. 1869. so bili kot prvi župnik vmešeni g. Franc Cepic, ki še sedaj v Kazazah živi. Oni so oskrbeli za novo župnijo vse potrebno, tudi 3 nove zvonove, prav lepo ubrane. Žalibog, našli so tudi pri nas bolezen, ohromenje vseh udov. Kazaška fara šteje sedaj 462 duš. Pred 25. leti je štela 461 duš. Za teh 25 let je bilo rojenih 403 otrok in sicer 193 moških in 210 ženskih; ženskih je bilo rojenih torej 17 več ko moških. Izmed tukaj rojenih otrok jih je 122 v naši fari umrlo. V 25. letih je umrlo skupaj 345 ljudi, in sicer moških 183, ženskih pa 162; torej je umrlo 21 ženskih manj ko moških. Po tem takem bi število žensk za 38 poskočilo. Odkod to? Žensk se obče več rodi na svet, pa da jih je manj umrlo, mislim da od tod pride, ker bolj zmerno živijo. Poročenih je bilo 58 parov. Za vseh 25 let sta se tu dogodila 2 samomora in sicer od tujcev. Čudno je, da akoravno je ljudi 58 več rojenih ko umrlih, da je vendar število duš le za eno povečano. To pride od tod, ker mnogi iščejo kruha v drugih krajih. Posebno iz Humč se je precej ljudi izselilo. Naše ljudstvo ima trdno slovensko prepričanje pri volitvah, kakor je to že tudi pokazalo. Za prihodnje volitve kličemo vsakemu iz naših: „Trd bodi, neizprosni, mož jeklen, — kedar je braniti čast narodu in jeziku svojemu!“

Od Drave. Žitne cene so se v zadnjih 20 letih tako znižale, da kmet zraven njih niti obstatiti ne more. Znižala se je cena pšenice, rži in ječmena; samo cena ovsu se je za neko malenkost povečala. To pa še ni vse; je nevarnost, da se bodo cene žita še bolj znižale. Samo je treba, da bi se izpolnila želja nekih judovskih špekulantov, da bi se namreč odprla rumunska meja in potem žitne cene padejo še več. Kakšna pa je pomoč zoper nesreče? Nekteri svetujejo kmetom, da bi omejili setev in poprijeli se živinoreje. Ta svet ne zdi se biti slab; živina se sedaj dobro plača; a vprašanje je, ali bo živina zmirom tako draga? Žalibog odgovoriti moramo, da tudi naši živinorejci preti velika nevarnost. V Avstrijo prihaja sedaj meso iz vseh delov svetá, celo iz daljne Avstralije. Sreča je še, da se tega mesa preveč ne dovaža. Ali preti kmetom druga nevarnost: če se odpre rumunska meja, kakor si želijo judovsko-liberalni listi, potem se bode k nam dovažala ruska in rumunska živina in posledica tega bo, da cena naše živine pade. Vrhu tega je še mogoče, da Nemčija z ozirom na nevarnost živinske kuge svojo mejo zapre in potem ne bomo mogli naše živine nikamor izvažati. Kmet se torej ne more samo na živinorejo zanašati, ker tudi ta ni veliko zanesljiva, ampak če hoče, da se mu razmere zboljšajo, mora si pomagati sam. „Kdor trka, temu se odpre“, zato tudi kmetje morajo trkati na duri državnega zbora, da se jim odpró, da država nekaj stori v njihovo korist. In dolžnost katoliško-političnih in gospodarskih društev je, da kmetu pomagajo. To lahko storijo z raznimi prošnjami, ktere so kmetu v korist. Katoliško-politična in gospodarska društva na Moravskem so letos že storila svojo dolžnost. Zavolj tega ta društva priporočamo našim slovenskim gospodarskim društvom v posnemo.

Iz Kranja. (Božično premišljevanje.) Sveti božični čas nam oznanjuje mir in ljubezen. Mir so želeli ljudem angeljci, ki so v višavi prepevali o času rojstva Božjega Zveličarja; ljubezen pa, neskončno ljubezen nam je razodel Bog sam, ko je svojega edinorojenega Sina na svet poslal, da bi svet odrešil. Mir in ljubezen bi želel tudi nam Slovincem, posebno Kranjcem, ki imamo že več let neplodni in škodljivi domači prepri med seboj, kateri ves Božji blagoslov od nas odganja. V resnici stojimo Kranjci, odkar se je ta nesrečni prepri začel, vedno na starem mestu, nič nismo napredovali ne v narodno-političnem, ne v gospodarskem oziru. Narobe, mi Gorenjci gremo v gospodarskem oziru rakovo pot, kakor je poslanec Povše s številkami dokazal, rekši, za koliko se je število živine na Gorenjskem v zadnjih letih zmanjšalo! To je pač žalostna pesem v pogledu na veliko število slovenskih študiranih gospodov, kateri vsi pravijo, da so prijatelji slovenskega ljudstva. V resnici bi ti gospodje lahko mnogo storili za povzdigo blagostanja med našim ljudstvom, ako bi v krščan-

ski ljubezni in slogi svojo pozornost obračali na gospodarska vprašanja, kakor so: ohranjanje in zboljšanje pašnikov in živinskih plemen, zboljšanje, gnojenje in namakanje travnikov, ustanova sirarskih zadrug, izsuševanje Ljubljanskega močvirja, pogozdovanje Krasa, sajenje novih ameriških vinogradov, naprava vodnjakov in vodovodov, ustanova obrtnih zadrug (n. pr. zadruga za izdelovanje železnine v Kropi in Kamnigorici), ustanova večih obrtnih in trgovskih podjetij, snovanje in uzdrževanje obrtnih šol po deželi, ustanova trgovske akademije (više kupčijske šole) v Ljubljani itd. To bi bili nekateri predmeti, nad katerimi bi naši slovenski gospodje lahko pokazali svojo bistroumnost, podjetnost in odločnost. To bi bilo tudi v resnici rodoljubno delo, kajti s takim delovanjem bi se pomnožilo blagostanje v deželi; našim ljudem bi ne bilo treba, seliti se v Ameriko in po vseh deželah stare Evrope iskati zaslužka, ker bi tistega doma dosti imeli. S tem bi se pomnožilo tudi število prebivalstva naše dežele, kajti vseh 100.000 Kranjcev, ki se zdaj po svetu potikajo, vrnilo bi se lahko domov; s pomnoženim prebivalstvom bi zrastle tudi naš politični ugled. Naši rodoljubi naj bi se večkrat spominjali pregovora: „primum vivere, deinde philosophari“, najprej nam je skrbeti za ljudsko blagostanje, potem še le znajo tisti, katerim to ugaja, začeti prepri o raznih filozofskih in zgodovinskih vprašanjih, ktera se našega narodnega življenja malo ali nič ne dotikajo. Zdi se mi, da mnogo prepri prihaja iz častihlepija. Marsikdo začne prepri in dela stanekarstvo, da svojo drago osebo bolj v luč postavi, da se potem o njem in njegovih govorih po časnikih piše in bere. Ko bi pa prava nebeška ljubezen vladala med nami, ne iskal bi nihče svoje lastne časti; vsi bi delali le za Božjo čast in blagor milega naroda slovenskega. — Mi Kranjčani smo veseli, da smo dobili latinske šole, in upamo, da se bo vsled tega naše mestice nekoliko povzdignilo. Želeti bi se bilo, da bi dobili kake menihe, da bi se Božja služba bolj pogosto obhajala, da bi se krščansko življenje tukaj in po vsem Gorenjskem zopet tako udomačilo in utrnilo, kakor je nekdanje bilo. Želeti bi bilo, da bi seme prepri, ki prihaja iz Ljubljane, tu v Kranju in sploh na Gorenjskem ne našlo rodovitnih tal, ampak v bladu naše ojsre planinske sape pozeblo; da bi vsi naši slovenski gospodje duhovnega in posvetnega stanu v krščanskem duhu in krščanski ljubezni skupno in složno delovali v čast Božjo in na blagor slovenske domovine in njenih prebivalcev. Če bomo tako delali, spremeljal nas bo povsod Božji blagoslov; kmetom se bo začelo na boljše obračati, živinoreja se bo povzdignila, sadja bo vedno več, žganje se bo polagoma umaknilo pivu in moštu, kletvina in poboji bodo prenehali, cerkve se bodo dičile in mnogobrojno obiskovale, rokodelci in trgovci po mestih in trgih imeli bodo dovolj opravka in zaslužka, gospodje bodo pri vseh dobrih rečeh in podjetjih ljudstvo vodili in prav poučevali. Podlaga blagostanja je kmet. Pa tudi tovarne bi bile dobre, ako bi bile v slovenskih in krščanskih rokah, da bi lastniki svoje delavce napeljevali k pobožnemu, krščanskemu in čednemu življenju. Ljudstvo se množi in se mora izseljevati, ako doma ne najde zaslužka. Zato bi morali slovenski rodoljubi tudi na to obračati svojo pozornost ter snovati in ustanovljati obrtna podjetja v večji meri. Kjer so pa tovarne v rokah liberalnih tujcev, tam so celi soseski v pohujšanje. Kajti tak gospodar gleda le na to, da delavci svoje delo opravijo, za njih življenje in obnašanje se pa ne briga. Taki delavci, ki so brez vsega straha in nadzorstva, podivjajo popolnoma in spridijo celo sosesko.

Iz Slovenskih goric. (Mesta in trgi na spodnjem Štajerskem.) Pri nas izhodnih Slovencev na Štajerskem je tako, kakor na Moravskem: na deželi je vse slovensko, po mestih je pa večidel vse nemško. V naše telo je pač že nemštvo zasadilo svoje kremplje, da bi nas pogoltnilo, kakor je nekdanj polabske Slovane in gornje Štajerce ter severne Korošce. Ti kremplji, s katerimi nas je nemški orel prijel, so pa „nemška“ mesta in „nemški“ trgi v sredi naše slovenske zemlje. Tujci, ki so se k nam priselili kot obrtniki, trgovci ali pa uradniki, ponemčili so najprej naša mesta in trge in ponemčevali so vse nove iz kmetov dohajajoče naseljence v njih; iz teh mest in trgov so mislili polagoma s pomočjo nemških šol ponemčiti tudi kmete. To bi se jim tudi gotovo posrečilo, ako bi bilo ljudstvo spalo, kakor v tistih časih, ko so se ponemčili gornji in srednji Štajerci. Pa za naših dnij se je zbudila narodnostna ideja, narodi so se prebudili in začeli negovati vsak svoj jezik in svoje svojstvo. Tudi slovenski kmet na Štajerskem se je zbudil in se zaveda, da je Slovenec, in brani svojo narodnost. Slovenci naših dnij ne marajo več za to, da bi postali Nemci, oni hočejo zvesti ostati svoji veri in svoji slovenski materni besedi. S ponemčevanjem tedaj ni nič več, in tako si nasproti stojita slovenski kmet in nemški ali pa vsaj po-

nemčeni mestjan. Mestjan se noče slovenščine učiti in pravi kmetu: „uči se ti nemško, če hočeš, da kaj kupim od tebe;“ kmet se pa tudi noče nemščine učiti in pravi mestjanu: „uči se ti slovenščine, če hočeš, da kaj kupim od tebe“. Kako se bo ta vojska končala in kateri bo nazadnje odjenjal? Krivično bi bilo, ko bi morali slovenski kmetje odjenjati, kajti kmetov je veliko več ko mestjanov, potem je pa še treba pomisliti, da mestjani niso vsi Nemci, mnogo je tudi Slovencev vmes, in še tisti, ki se za Nemce štejejo, večidel niso pristni Nemci, ampak le ponemčeni Slovenci so, bodisi da sami še slovensko znajo, ali pa so vsaj njih stariši še znali. Ker je med trgi tudi mnogo slovenskih, zato so mešani proti Slovincem preslabi, oni bodo morali odjenjati in se poprijeti slovenščine. Zgodilo se bo, kakor se je na Kranjskem. Tudi tam so prej v mestih in trgih kraljevali nemškutarji, zdaj jih je pa zmanjkalo, ker se je mladi zarod poprijel slovenščine. Zdaj se še hudo branijo in kakor besni grizejo okoli sebe, posebno Celjani s svojo „vahtarico“; kedar pa enkrat pri državni volitvi v Celjski mestni skupini propadejo, in bo voljen dr. Srnec namesto dr. Foreggerja, takrat jim bo pogum upadel in mnogi se bodo Slovincem podali, to je, sklenili bodo s Slovenci prijateljstvo; kar jih ostane pa trdovratnih, tisti potem ne morejo nič več opraviti, ker imajo premalo vojščakov. Moj nasvet je tedaj, naj bi se slovenska stranka že sedaj začela pripravljati na državnoborske volitve v južno-štajerskih mestih. Največ bi lahko slovenski kmetje pripomogli, da bi slovenska stranka zmagala tudi v mestih, ako bi bili zadosti trdni in značajni. Strogo bi se morali držati gesla: „svoji k svojim“; zahajali naj bi le v take gostilnice, katerih gospodarji so Slovenci ali vsaj Slovincem prijazni; kupovati bi morali le pri takih trgovcih in obrtnikih, ki so zvesti Slovenci ali pa vsaj Slovincem prijazni. Pa to bo le potem kaj izdalo, kedar bodo vsi kmetje tako postopali, dokler se le nekateri tako trdni, to nič ne izdaja, zavolj treh ali štirih kupovalcev se trgovec ne zmeni dosti. Ko bi pa štajerski kmetje tako možati bili, da bi vsi vkup držali in si med seboj roko dali, da pri zagrizenih nasprotnikih slovenščine ne kupijo nobene stvari več, potem je zmaga gotovo na njihovi strani, nemškutarjem nobeno mazilo potem več ne pomaga. Ta nasvet „svoji k svojim“ ni nov, saj se že leta in leta prežvekuje po slovenskih časnikih, pa da bi se ga resno poprijeli in stanovitno ter dosledno držali, da bi bilo kaj uspeha, tega še nikjer med Slovenci niso poskusili. Moravski Čehi to znajo! S tem pomočkom so pridobili veliko mesto Prostějov, ki šteje 20.000 prebivalcev, in še več manjših mest. Pa še vedno naskakujejo druga, na pol nemška mesta, in sčasoma pridobijo tudi Brno in Olomuc, potem bo pa na Moravskem, kakor je na Češkem: koder so kmetje češki, so tudi mesta češka. Tako bi moralo biti tudi pri nas: vsa mesta od slovenskih goric do Jadranskega morja morajo postati slovenska!

Od Soče. (Laška predrznost in slovenska nesloga.) Žalosten mora postati vsak slovenski domoljub, če se ozre na razmere v Goriški kneževini. Deželica je večinoma slovenska, v glavnem mestu Gorici pa gospoduje judovskolaška klika s tako brezobzirnostjo, kakor bi bili Slovenci uboga, brezpravna raja liki živini. Čeravno je v mestu nad 7000 Slovencev, jim mestni zbor vendar ne privošči slovenske ljudske šole ter se je branilo skrajne sile. Slovenščina nema nikjer nič pravice razun v cerkvi očetov kapucinov, kjer se po slovensko pridiguje. Pa tudi to je Lahom že preveč. Župan dr. Venuti je šel bojda, kakor so poročali listi, k milostljivemu gospodu knezonadškofu in jim rekel, naj se slovenske pridige odpravijo, ker je Gorica laško mesto. Nadškof so pa odgovorili, da se župan nema nič utikati v cerkvene reči, in dokler bodo oni nadškof, ne bo nihče odpravil slovenskih pridig v Gorici. Župan je odšel z dolgim nosom. Iz tega pa se spozna velika ošabnost in predrznost Lahov in lahonov; goriške Slovence bi moralo sram biti, da se sme z njimi tako postopati. Ko bi se oni vedno spominjali, da imajo večino v deželi, da gre torej njim, ne pa Lahom, prva beseda, potem bi Lahom bolj možato nasproti stopili, in nihče bi si potem ne upal Slovencev zasramovati. Vsi Slovenci na Goriškem bi morali občutiti to sramoto, kako Lahi Slovence v mestu Gorici breajo in jim že Božje besede v slovenskem jeziku ne privošči več. Ali se bo res vsa dežela tresla pred Goriškim županom in njegovo gardo? Lahov in lahonov v Gorici je kakih 10.000 do 12.000, vseh Slovencev v deželi je pa 120.000, torej desetkrat več; ali se bo deset Slovencev enega samega Laha balo? To bi bila res sramota! Zato pa svetujem Slovincem v goriški deželici: pustite vse prazne prepri, ki vam ne donajajo nobenega dobička, podajte si roke in storite med seboj trdno obljubo, da ne bote prej mirovali, dokler ne spravite Gorice v slovenske roke! Če ima dežela slovensko večino,

zakaj bi glavno mesto ne imelo slovenskega lica in značaja? Samo trdne volje je treba! Postavljajte v Gorico slovenske obrtnike in trgovce in kupujte samo pri njih; podpirajte v Gorici že obstoječe slovenske šole in snujete še nove, zlasti obrtne šole; vabite v Gorico slovenske odvetnike, notarje in zdravnike: potegujte se za ustanovo slovenske gimnazije v Gorici, da dobite nekaj slovenskih profesorjev in z njimi toliko slovenskih družin; sploh premišlujte še sami o pomočkih, s katerimi bi se dala Gorica posloveniti. Ta beseda se mora enkrat očitno povedati: Gorica se mora posloveniti. Furlani naj imajo svoje središče v Gradiški. Večina dežele je pa slovenska, torej mora tudi glavno mesto te dežele slovensko biti. Ali bomo mar zamogli hladne krvi gledati, kako se naš jezik v našem glavnem mestu zasramuje, da ga hočejo zdaj že celo iz cerkve pregnati?! Ne, tega ne moremo mi mirno gledati. Zares žalostno je bilo na Goriškem do zdaj: prav nič ni bilo možato, da smo bili primorski Slovenci toliko prepirljivi in smo se v enomer med seboj trgali in zmirjali, med tem ko je tujec v deželi gospodoval in naš jezik z nogami teptal! Tako ne sme dalje biti. Bodimo bratje složni in edini v duhu in po naukih našega Gospoda Jezusa Kristusa, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so volili prvokrat prosta Valussija, potem pa se podajmo srčno v boj proti judovsko-lahonski kliki v Gorici, kajti ta svojat ne sme gospodovati v deželi, in tudi ne bo, če bomo mi složni. Ta judovsko-lahonsko-liberalna svojat nema pravice, govoriti v imenu Furlanov, kajti ti so krščanski možje, kar so pokazali pri državnih volitvah, ko so vol

Ruprecht, lekarn. sopr. (Trebnjo), 50 kr.; g. Seidel, posest. in trg., 1 gld.; g. Otmar Skale, živinozdr., 1 gld.; gospa Zofija Škedl, odvet. vdova, 2 gld.; g. Simon pl. Sladojevicki, lekarnar, 1 gld.; g. dr. Jak. Šegula, odvetnik, 5 gld.; g. dr. Karol Slanc, odv., 5 gld.; g. Tomažič, poštni uprav., 1 gld.; g. Trdina Ivan, umir. gimn. prof., 50 kr.; g. Vaclav Tuček, pos. in gost., 1 gld.; g. Umek Okiški, pos., 1 gld.; vč. g. Peter Urh, inful. prošt., 1 gld.; g. Vrtačič, načeln. mestne garde, 1 gld.; g. Zavrl, šol. voditelj (Stopiče), 1 gld.; vč. g. Žgur Ant., župnik (Bela cerkev), 50 kr. — Iz Postojne poslal je g. Pet. Kraigher, trg., 50 gld. Darovali so: g. J. Kuttin, trg., 1 gld.; g. dr. Ivan Eržen, okr. zdravn., 5 gld.; g. Ferdo Gaspari, c. kr. živinozdr., 1 gld.; g. Peter Kraigher, trg., 1 gld.; g. J. Lončar, trg., 3 gld.; g. dr. Drag. Treo, odv. (letos že drugi dar) 5 gld.; g. R. Šeber, tiskar, 1 gld.; g. dr. Jul. Kotzmuth, c. kr. okr. zdravn., 1 gld.; g. F. Jurca, trg., 5 gld.; g. Ant. Ditrich, trg., 1 gld.; g. Marqua F. Gozani, c. kr. okr. glavar, 1 gld.; g. V. Parma, c. kr. okr. kom., 1 gld.; g. Karol Schwabe, c. kr. gozdni kom., 1 gld.; g. Jak. Ružička, višji geom., 1 gld.; g. F. Arko, pos., 1 gld.; g. Al. Burger, posest., 1 gld.; g. F. Vičič, župan, 1 gld.; g. J. Jež, pos. in trg., 1 gld.; g. Ant. Vodopivec, c. kr. poštar, 1 gld.; g. Gust. Omahen, c. kr. notar, 1 gld.; g. Jos. Orešek, c. kr. komisar, 2 gld.; g. Al. Kraigher, trg., 1 gld.; g. Jos. Dekleva, trg., 10 gld.; g. Jos. Inocente, trg., 2 gld.; g. Primožič, učitelj, 1 gld. — Slednjič so darovali: g. dr. Urb. Lemež, odvet. v Slov. Bistrici, 3 gld.; vč. g. Miloš Šmid, župnik v Solčavi (letos že drugi dar) 4 gld.; g. Adolf Sluga v Klanjcu 3 gld.; g. V. Oblak, c. in kr. nadporočn. v St. Pöltnu, 3 gld.; g. Fran Pečnik, voditelj bolniške lekarne sester Elizabetink na Dunaju, 3 gld.; g. Kristijan Radislovič, posestnik v Mödlingu, 2 gld.; g. Fran Svetič, vzgojevalec na Dunaju, 3 gld.; g. dr. Mat. Velca, c. kr. komisar pri ravnateljstvu poštnih hranilnice na Dunaju, 3 gld. — Vsem imenovanim nabiralcem in darovalcem bode izrečena iskrena hvala za toliko blagodušnih darov. Bogu plati! — Dalje darove sprejema vč. g. dr. Fran Sedej, c. kr. dvorni kaplan in ravnatelj v Avguštinu na Dunaju, I., Augustinerstrasse 7.

Politični pregled.

Koroški deželni zbor se snide dne 3. prosinca 1895., isterski in Tržaški 10. prosinca; deželni zbori štajerski, goriški in kranjski pa so bili sklicani 28. grudnia 1894. — V državnem zboru se je sprejela postava o kratkih železnicah; ravno tako postava o orožnikih, katerim se bo plačala nekoliko zboljšala. Pri razgovoru o tej postavi se je krščansko-socialni poslanec dr. Scheicher pritožil, zakaj se žandarji (orožniki) rabijo za nadzorovanje duhovnikov in učiteljev. Minister za deželno brambo je rekel, da on ne veruje, da bi duhovniki kje delovali zoper državo; ako se toraj brez potrebe nadzorujejo, naj se pritožijo. (Spominjamo se na smešni slučaj, ki se je zgodil pred nekaterimi leti, da so se nekateri slovenski duhovniki za kratek čas zbirali pri Klopinskem jezeru; okrajno glavarstvo v Velikovu (Webenau) se je pa balo skrivne zarote ter je poslalo žandarje k dotičnemu gostirju, ki so tam skrbno izpraševali, kaj so duhovniki tam delali in govorili!) — Poslanca Kathrein (Tirolec) in grof Pininski (Poljak) sta v proračunskem odseku stavila predlog, naj se prepisnina kmetskih posestev pri prehodu od očeta na sina izdatno zniža ali pa čisto odpravi. Odsek je ta predlog potrdil, toraj je upanje, da se ta predlog sprejme tudi v zbornici, česar bodo kmetje gotovo veseli. Pozneje sta podoben predlog stavila tudi koroška poslanca Steinwender in Černik. — Pri razgovoru o proračunu se je oglasilo mnogo govornikov, tako Schlesinger, Scheicher, Spinčič, Laginja, Vašaty, Kramar, Rizzi, Plener, Herold, Bacquehem, Schönborn, Menger, Bloch, Luuger, Madejski, Bartoli, Ferjančič, Klun itd. Zanimive vsebine govorov zavolj pičlega prostora niti v odlomkih ne moremo posneti. Obžalovanjem vreden je bil prepis med dr. Ferjančičem in Klunom, kajti do zdaj se še ni zgodilo, da bi si bili slovenski poslanci na Dunaju očitno nasproti govorili ali se celo osobno napadali. — Poslanec dr. Laginja je v zboru pojasnil zadevo zastran odpovedi slovenskega misijona v Trstu. Césarski namestnik je ministrom sporočil, da ni res, da bi bil on škofu rekel, da si ne upa reda uzdržati v slučaju misijona. Laginja pa pravi, da je stvar natančno pozvedel, in da je Tržaška policija res namestniku Rinaldiniju izjavila, da si ne upa reda uzdržati, in to je namestnik škofu naznanil, in škof so vsled tega misijon odpovedali. Po tem takem namestnik na Dunaj ni resnice sporočil. Če se je policija preslabo čutila, potem je bila namestnikova dolžnost, policiji dati dovoljno število vojakov na razpolaganje, ne pa škofu suho in kratko naznaniti, kaj je policija rekla, kakor da bi cela stvar na-

mestnika čisto nič ne brigala! Od namestnika zapuščeni so potem škof morali misijon odpovedati, ker so videli, da v Trstu gospodari poulična druhal, namestnik se pa strahopetno v kot skriva! — V Pešti se je vršilo pogajanje med avstrijsko in ogersko vlado zastran podržavljenja južne železnice, pa odposlanci se niso mogli zjediniti. Zdaj se bo pogajanje na Dunaju med ministri samimi nadaljevalo. — Ministerstvo Wekerle na Ogorskem bo menda v kratkem odstopilo, ker nema pravih tal pod seboj, čeravno je zmagalo s svojimi brezverskimi postavami. Ljudstvo je zelo nevoljno zaradi teh postav. Snuje se katoliška stranka, ki obeta tudi Slovanom bolj pravična biti, vendar tudi ona povdarja prvenstvo madjarskega národa na Ogorskem; toraj je malo upanja, da bi se ogerska država za vedno utrdila in imela kako bodočnost, kajti drugi národi, kakor Rumuni, Slovaki, Srbi, Hrvatje bodo zahtevali enakopravnost. — Velik škandal je na dan prišel na Laškem. Prejšni minister Giolitti (Žioliti) je poslancem izročil papirje, iz katerih se vidi, zakaj je na kant prišla „banka romana“, to je glavna blagajnica laške države. Denar so iz nje jemali in nič povračali, niti obresti niso plačevali: sedanjí ministerski predsednik, brezverec in prostozidar Krispi in njegova žena, potem Lemmi, poglavar vseh framazonov (prostozidarjev), nadalje oba sinova Garibaldijeva in več državni poslancev. Jemali pa so kar na debelo po 50.000 do 100.000 gld. v našem denarju. Tako je gospodaril Krispi, ki so ga vsi liberalci v zvezde kovali; tako „človekoljubni“ so prostozidarji, učeniki naših liberalcev! Med tem, ko ravno laško ljudstvo nema kaj v usta djati, kradejo mu njegovi vladarji in „gospodje“ tisoče in milijone! Framazoni (freimaurerji), ti brezverci in sovražniki papeža in kraljev, se hvalijo v svojih lažnjivih, liberalnih časnikih, da so „pri-jatelji človeškega rodu“. Tukaj v Rimu so to prav očitno pokazali. Bomo videli, kaj poreče laško ljudstvo na to!

Gospodarske stvari.

Kakšno bode leto 1895? Leto 1895. bode sploh hladno in deževno.

Vigred bode suha in do vel. travna hladna. V vel. travnu bode večkrat nevarna slana.

Poletje bo hladno zavolj velikega deževja; polovica mal. srpana bo topla.

Jesen bo hladna in deževna; zgodaj slana. Že v polovici vinotoka velika zima.

Zima bo s početka deževna, v listopadu pade sneg in bode trajal do mal. travna.

Zavolj mrzle in neugodne vigredi ni treba zgodaj sejati jarine; grah in lečo treba v slabšo zemljo sejati, da ne zgnijje. Ječmen bode dober; lanu in konopelj ne bo veliko; zelje bode gnjilo; repe bode dovolj. Sena bo po srednje, otava se ne bode mogla domú spraviti zavolj deževja. Ozimina bo precej slaba in se mora hitro domú spraviti.

Rž in pšenica se mora v jeseni zgodaj sejati. Sadja bode veliko, zlasti jabolk, hrušek in češpljev.

Hmelja bode malo, ali bode zelo dober.

Vino bo malokje dobro, večidel sama kislica.

Vihar bode dvakrat ali trikrat strašen.

Prihodnje leto bode veliko kač, žab in po zimi veliko mišij; rib bode po leti dovolj in v jeseni še več.

Bolezni bode tudi dovolj in sicer nevarne: griža, hripa, kap, skrnina, bolezen v grlu itd.

Tako pravi stoletni koledar; ako nam ljubi Bog dá zdravje, bomo videli, ali se ni zlagal.

Svečan.

Novičar.

Na Koroškem. Pri občinskih volitvah v Ho-dišah je zmagala slovensko-katoliška stranka. Nasprotniki se volitve niso udeležili, ker je viselo grozje previsoko. — Na Rudi so zmagali liberalci vsled pritiska graščaka in fužinarja barona Helldorfa in njegovih uradnikov. Ljudstvo je tam zelo revno, kmetje nemajo drv in stelje in morajo vse to od graščine kupiti; kočarji pa imajo v fužini zaslužek ali pa se ga nadejajo, tako je vse odvisno od Helldorfa. Tem siromakom bi se dalo le pomagati, ako bi se jim kupila cela gora, da bi sami imeli drva in steljo. — V Beljaku je umrl Adolf Graf, urednik zloglasne „Deutsche Allgemeine Zeitung“. List bo zdaj spet pisal znani bivši žandar Giovanni Foresti. — Veliko zanimanja je zbudila porotna sodba zoper kmetico Franico Žerjav, ki je bila obdolžena, da je zastrupila prvega in drugega moža. Razprava je trajala štiri dni; zaslišanih je bilo nad 60 prič, ktere so bile večidel zmožne le samo slovenskega jezika in so o zatoženki pohvalno govorile, ter se je iz njih pričevanja kot bolj verjetno pokazalo, da se je nje drugi mož sam zastrupil. Po-

rotniki so zatoženko soglasno spoznali za nedolžno. Čuditi se je le temu, da se je vsa obravnava vršila v nemškem jeziku stolmačem. Tudi državno pravdnistvo kot tožitelj je bilo zastopano po njega namestniku dr. Winklerju, ki je popolnoma nezmožen slovenskega jezika. — Na dan sv. Lucije 13. grudnia vršila se je v St. Jakobu v Rožu občinska volitev. Izvolili so si same svoje može skoro enoglasno, od katerih je upati, da svojih starišev, svoje mile materne besede ne zaničujejo. Odvisnih možakov in velikih modrijanov, ki rajajo, kakor judovsko-nemški liberalci ali deutsch-nacionalci g. Steinwenderja godejo, jim ni mar: zato tudi noben Zimekovec ni izvoljen. Zemlja v Rožu je od nekdanj slovenska, ne pa nemška posest, kakor trdijo judovsko-nemški liberalci in nemški nacionalci, h katerim pripadajo naši Zimekovci in posili-Nemci. Tem se pod nogami tam v St. Jakobu zemlja udira; Bog daj, da bi se jim tudi v sosednih farah, posebno na Pečnici in Rožaku, kmalu popolnoma udrila.

Na Kranjskem. Na Studencu pri Leskovcu so umrli župnik Lavrič. — Davica razsaja med otroci v Rovtuh pri Logatcu. — Vsled pritožbe Trnovske posojilnice je ministerstvo razposlalo okrožnico na finančne oblasti, da Reiffeisenovim posojilnicam ne smejo odrekati olajšav pri kolekovanju zadolžnic. — V Škofji Loki se je ustanovilo društvo katoliških rokodelskih pomočnikov. — Konzumno društvo so si ustanovili krščanski delavci v Ljubljani. — Posojilnico so napravili v Cirknici. — Za izsuševanje Račenske doline je dalo poljedelsko ministerstvo 4000 gld. podpore. — V Ljubljani se je ustanovilo katoliško društvo za delavke. Šteje že 500 članov. Predsednik so č. g. župnik Rozman.

Na Štajerskem. Popravlja se farna cerkev sv. Jerneja v Rogatcu. — Ptujsko politično društvo „Pozor“ je uložilo prošnjo za slovenske napise in pečate. Prošnjo je podpisalo tudi več sosednjih občin. — Odvetnik je postal dr. Rozina v Celju, pa se preseli menda v Ljutomer. — V Gradcu bodo napravili električno razsvetljavo. — Okoli Vitanja bolehajo otroci za ošpicami. — V Ormožu je mestni zastop prosil za nemško šolo. V mestno šolo pa hodijo tudi otroci bližnjih slovenskih kmetov. Ali se bo za te posebna šola naredila, ali pridejo pod nož ponemčevanja? — Za prošta v Ptujso ime-novani č. g. župnik Hržič. — Tovarna za vehe se je ustanovila v Oplotnicah.

Na Primorskem. V Dornbergu so umrli župnik Filip Kramar, iskren slovenski rodoljub. — V Trstu hočejo zidati tovarno za lionej. Glavnico so založili nemški kapitalisti v znesku 700.000 gld.

Po drugih deželah. Slovenske brzopisce opozarjamo na list „Jugoslavjanski Stenograf“ z ilustrirano prilogo, ktereja izdaja g. prof. Bezenšek v Plovdivu (Philippopol) na Bolgarskem v latinici in cirilici ter v vseh štirih jugoslovanskih jezikih. Naročnino (2 gld. 50 kr. na leto) prejema tudi g. tiskar Drag. Hribar v Celju. — V palači vseučilišča na Dunaju bota v kratkem poslavljen dva slovenska učenjaka: spomenika se bota postavila rajnima dr. Miklošiču in dr. Štefanu. — V vasi Radbruch blizu Hamburga je neki pastir, ki pravi, da spozna vsako bolezen na laseh, ki rastejo na tilniku. Vse se tare bolnikov okoli njega. Nekteri pa trdijo, da je slepar, nemara pride še pred sodnike. — V vas Launsdorf v Loreni na Francoskem se je priteplo iz bližnjega velikega gozda 35 divjih merjascev. Kmetje so se oborožili s sekirami in gnojnimi vilami ter devet merjascev pobili, meso pa med seboj razdelili. Drugi ščetinci so zbežali.

Raznoterosti.

Livadija. Grad Livadija, kjer je car Aleksander III. umrl, je štiri vrste oddaljen od Jalte. Nekdaj je bil tu dom grofov Potočkih, car Aleksander II. je od njih graščino kupil za tri milijone rubljev. Kraj je diven; proti jugu je morje, na severni strani pa je visoko gorovje, ki brani Livadijo pred mrzlim severnim vetrom, tako da ima ta kraj prav južno vreme in je najiminitnejše letovišče v Rusiji. Na poti iz Jalte v Livadijo leži grad Orianda, lastnina rajnega velikega kneza Konstantina. V Livadiji ste dve cerkvi in dve palači. Okoli gradov, ki sta zvezana z mostovžem, so nasajeni grmički belih vrtnic. Iz grada je izkopen podzemeljski hodnik do morja. Okoli grada je velikanski log z drevjem, livadami, cvetličnimi nasadi in grmovjem od gorovja do morja. Car Aleksander III. je v tem logu pustil nasaditi več vinogradov, ki dajo štiri tisoč veder vina na leto. Drevoredi so široki in dobro uravnani, poleg njih so pa grede za raznovrstne cvetlice, posebno mnogo je vrtnic. Tudi je več krasnih vodometov. Hišna oprava v obeh palačah je dragocena. V bližnjem gozdu stoji gospodarska hiša po angleškem vzorcu (farm). Postaviti jo je pustila rajna cesarica.

Vabilo ustanovni slavnosti,

kteru priredi
prvo slovensko pevsko društvo na Koroškem
„Gorotan“
v sredo dne 9. prosinca 1895. l.
v gostilni gosp. Šercerja
v Šmihelu nad Pliberkom.
Začetek ob 7. uri zvečer.

Vspored:

1. Pozdrav.
2. Pevanje društvenega gesla. Vglasbil dr. Benj. Ipavec.
3. Slavnostni govor.
4. Fr. Ozbič: „Korotanska“, zbor.
5. Ant. Nedvied: a) „Srcé siróta“, b) „Njega ni!“ Samospava za ženski glas s spremljevanjem glasovira.
6. Ant. Foerster: „Kitica slovenskih národnih pesnij.“
7. Ant. Stöhr: „Gdje si mila?“ — „Zemaljski raj.“ — „Mila moja.“ — Tri hrvatske národne pesmi za glasovir.
8. J. S. Vilhar: „Na goro!“ — Hladnik: „Hrepenenje po pomladi.“ Dvospeva s spremljevanjem glasovira.
9. „Na straži.“ Zbor z baritonovim solom.
10. Šaljivi zbor.
11. Veseloigra: „Zamujeni vlak.“

K tej slavnosti vabi vse zavedne Slovence in Slovence najljubše

odbor.

Zahvala.

Goriška tiskarna g. A. Gabršček je podarila podpisani podružnici zavoj knjig v razdelitev med podružnične ude, za kar se pristočno zahvaljuje.

V Kotmarovesi, dne 22. grudnia 1894.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda:
Mat. Prosekar, načelnik.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo od zdaj naprej vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici hotela „pri Sandwirth-u“, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“ koj pri vходу na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Naznanilo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu naznanja, da zaradi sklepanja letnih računov od 1. do 23. prosinca 1895 ne bo uradovalo.
Ravnateljstvo.

Vsem čestitim prijateljem in znancem želi veselo in srečno novo leto

rodbina Legatova v Celovcu.

Loterijske srečke od 22. grudnia.

Trst 18 12 3 64 17
Linc 52 6 61 34 4

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	15	5	20
rž	3	45	4	35
ječmen	3	35	4	20
oves	2	15	2	70
hejda	3	45	4	30
turšica (sirk)	3	40	4	25
pšeno	6	—	7	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	90	1	45
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 3 gld. — kr. kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 40 kr., slama po 1 gld. 30 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 60 do 64 kr. kila, maslo in puter po 90 do 100 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim častitim kupovalcem iz dežele in mesta, kakor tudi vsem svojim prijateljem in znancem

Fran Sadnikar,
trgovec z železnino v Celovcu. (Burggasse št. 7.)

Veselo in srečno novo leto

voščim vsem svojim prijateljem, kupovalcem in kmetom; priporočam se tudi še v prihodnje za naklonjenost in naznanjam, da more vsakdo pri meni najcenejše in najboljše kupovati ter se bodem potrudil, vsakega prav pošteno postreči.

S spoštovanjem

Ferd. Mussi,
trgovec s tržaškim blagom na starem trgu št. 19.
(Pri „zlatem vencu.“)

Glas iz občinstva.

Gospodarji se opozarjajo, da se tržaško blago, moka, špirit in žganje v Celovcu najboljši kup dobi na starem trgu št. 19. pri „zlatem vencu.“

Prave

čebelnovoščene sveče

priporoča

Pavel Seemann
v Ljubljani.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu ste ravnokar v drugi popravljeni izdaji na svetlo prišli knjigi:

Oglénica, ali hudobija in nedolžnost.
Povest, za Slovence predelal France Zakrajšek. Cena za ude 20 kr., za neude in knjigo-tržce 30 kr.

Fabijola, ali cerkev v katakombah. Po kardinalu M. Wisemanu poslovenil Anton Zupančič. Cena za ude 45 kr., za neude in knjigo-tržce 60 kr.

PETER FESSL,

urar

na starem trgu št. 20 (Alter Platz 20)

ima največo zalogo vsakovrstnih ur in največo delavnico za popravljanje ur v Celovcu.

Voščene sveče.

Udano podpisani priporoča visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svoje v dobrem slovesu stoječe

voščene sveče

ki so izdelane iz čistega čebelnega voska brez vsake škodljive primesi, kakoršne nekteri svečarji rabijo, da so sveče bolj bele videti. Velečastita duhovščina naj se blagovoli prepričati o dobroti svojih sveč, zlasti altarnih. One gorijo lepo in počasno, tako da se z njimi v primeri z drugimi precej prihrani.

Zahvalim se za vsestransko dosedanje zaupanje in obljubim tudi z naprej postreči č. gg. kupovalcem z dobrim blagom.

Čeravno je letos vosek drag, dajem sveče vendar po navadni ceni: kilo za 2 gld. 40 kr., franko doposlane.

Z odličnim spoštovanjem

Karol Pacher,

medar in svečar v Železni Kapli na Koroškem.

Pijančljivost

se lahko ozdravi z antibiotinom, kakor mnoge skušnje pričajo. — Mnogo zahvalnih pisem lahko vsakemu pokažemo in zastoj pošljemo v pregled. — Zdravilo nema duha, torej se pijancu lahko daje tudi brez njegove vednosti. — Ena doza stane 2 gld. 20 kr.; dvojna za bolj zastarane bolezni 4 gld. 40 kr. Poštino plačamo tukaj, ako se denar naprej na nas pošlje. Prodaja: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721. — Glavna zaloga v c. k. vojaški lekarni na Dunaju I. trg sv. Štefana.

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine, in tovarna za stroje v Žalcu pri Celju

izdeljuje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, uliva iz železa in kovin (vsaktere zmesi) vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravljajo cele transmisije po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, ktere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosil.

Pijte kavo

vedno mešano z

Oelzovo

kavo

Zakaj? Zato, ker daje kavi prijeten duh in lepo rumenkasto barvo. Ker je Oelzova kava izdelana iz najboljše, čiste tvarine in je zelo tečna. Za zdrave in bolne je to okusna in krepka jed. Pri nakupu pazite na ime Oelz in na varstveno marko.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Brinjevec!

Podpisani priporoča pravi natorni brinjevec liter po gld. 1-20, poštni zaboj 3 litre franko za gld. 4.20.

Med, garantiran pitanec,

kilo po 52 kr., 5 kil po pošti franko za gld. 3-25 proti poštenu povzetju pošilja

Egidij Jeglič,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

E. ZBITEK

podobar v Novi Štifti pri Olomucu na Moravskem

izdeluje steklene mozaike, sv. grobove, Lurške jame, altarje za procesije sv. Rešnjega Telesa itd.

Njegovi izdelki so bili pohvaljeni od sv. Očeta-papeža Leona XIII. Tudi ima priznalna pisma iz Petrograda, Carigrada itd.

Čeniki se pošiljajo zastoj.

